

Η Εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Οδηγίας- Πλαίσιο περί Υδάτων Πολιτικές Τιμολόγησης Νερού

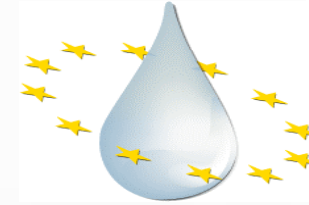
Αγάθη Χατζηπαντελή

**Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων
Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών
Πόρων
και Περιβάλλοντος**

INECO, 11 Ιουνίου, 2009

Το νερό είναι ζωή

- Το περιβάλλον και οι ανθρώπινες δραστηριότητες εξαρτώνται από την ύπαρξη αρκετού και καλής ποιότητας νερού

Σήμερα

- Οι κλιματικές αλλαγές έχουν αλλάξει τους όρους της **προσφοράς**
- Ο τρόπος ζωής έχει αυξήσει δραματικά τη **ζήτηση** συντελώντας στην έλλειψη και την ποιοτική του υποβάθμιση (ρύπανση)

Η Ευρωπαϊκή Διάσταση

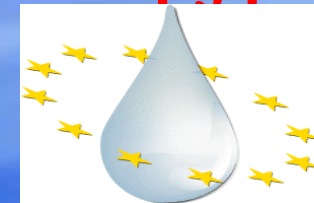
Ανάγκη για λήψη μέτρων

Οδηγία-Πλαίσιο περί Υδάτων 2000/60/ΕΚ:

- Αποτέλεσμα της ανησυχίας των Κρατών Μελών για ποιοτική και ποσοτική προστασία των υδάτων
- Καρπός μιας μακράς περιόδου διαβούλευσης από τους χώρους της διάθεσης, της χρήσης, του περιβάλλοντος και της επιστήμης
- Η αποτελεσματική εφαρμογή στοχεύει στην ύπαρξη αρκετού νερού **για τις επόμενες γενιές** και διασφαλίζει ότι το νερό αυτό θα πληροί προδιαγραφές υψηλής ποιότητας
- Η νομοθετική ρύθμιση των αρχών και μέτρων που θα χρησιμοποιούνται για να εξασφαλίζεται η **εξισορρόπηση των συμφερόντων** και η **συνύπαρξη ανθρώπων και περιβάλλοντος**

INECO, 11 Ιουνίου, 2009

η οικονομική διάσταση

- Η Οδηγία αναγνωρίζει ότι η υποβαθμισμένη ποιότητα και η έλλειψη νερού δημιουργούν την ανάγκη για εκτίμηση της πραγματικής του **αξίας**
- Βασικός Άξονας Εφαρμογής: «το νερό δεν είναι εμπορικό προϊόν αλλά **πολύτιμη κληρονομιά** για τις επόμενες γενιές»
- **κοινωνικό και οικονομικό αγαθό** ... βασικό συστατικό του οικοσυστήματος και φυσικός πόρος

η οικονομική διάσταση

Οικονομική ανάλυση της χρήσης του νερού

- υπηρεσίες νερού
- χρήσεις νερού
- ποσότητες προσφοράς και ζήτησης
- επενδύσεις (υφιστάμενες και προγραμματιζόμενες)
- κόστος ανά κυβικό μέτρο
- επίπεδο ανάκτησης του κόστους
- τιμές
- έμμεσες χορηγίες
- κόστος-αποτελεσματικότητα των μέτρων
- χάσμα που υπάρχει σε σχέση με την πληροφορία

Εισάγεται για πρώτη φορά σε νομοθεσία της ΕΕ, στον τομέα του Περιβάλλοντος, η χρήση **οικονομικών αρχών και μέτρων** ως βασικά εργαλεία για την επίτευξη περιβαλλοντικών στόχων

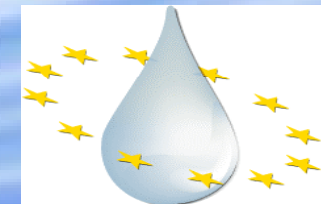
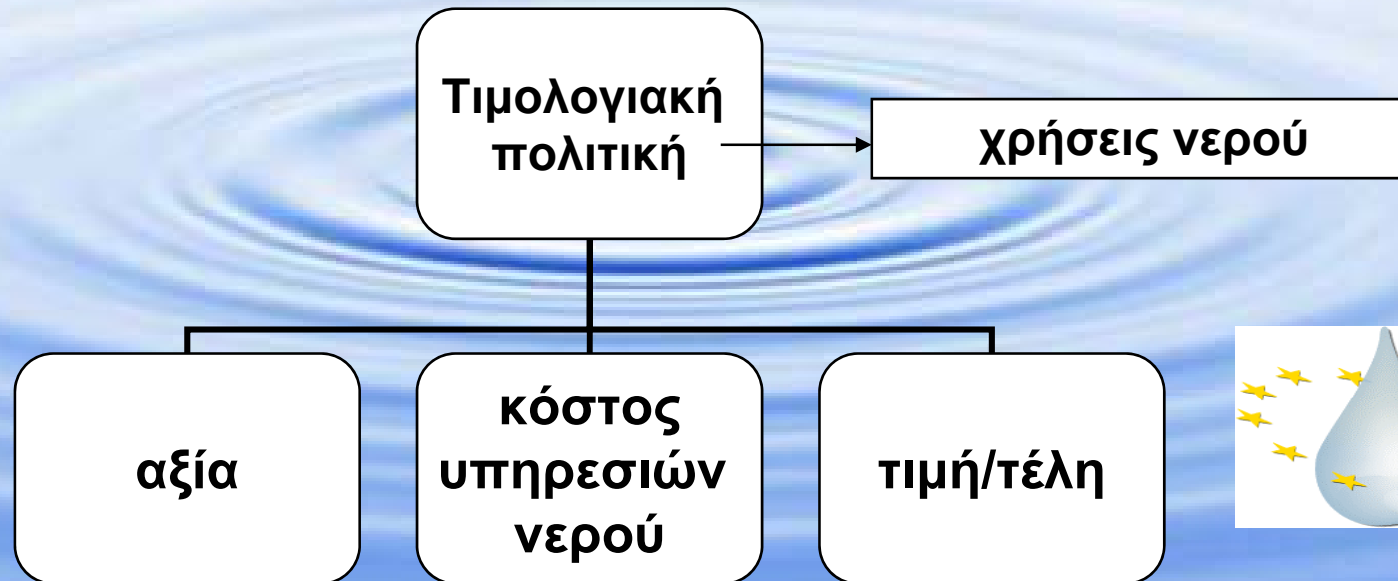
Πολιτικές Τιμολόγησης

Το βασικό οικονομικό **μέτρο** για την επίτευξη των στόχων της Οδηγίας

Τρεις συνιστώσες, διαφορετικές, αλληλένδετες, βασικές έννοιες

Οι συντελεστές του κόστους

Υπηρεσίες νερού:

«παρέχουν νερό για τα νοικοκυριά, τις δημόσιες υπηρεσίες ή για οποιαδήποτε οικονομική δραστηριότητα: Έργα άντλησης, κατακράτησης, αποθήκευσης, επεξεργασίας και διανομής επιφανειακών ή υπόγειων υδάτων, συλλογής και επεξεργασίας λυμάτων και απορρίψεις σε επιφανειακά ύδατα».

- Είναι το μέσο παροχής νερού στις διάφορες χρήσεις και **μεσολαβεί μεταξύ φυσικού περιβάλλοντος και χρήσης**
- Δυνατόν να προκαλέσουν τροποποιήσεις στο υδάτινο περιβάλλον αλλά δεν προκαλούν από μόνες τους ποιοτική ή ποσοτική ρύπανση.

Χρήσεις νερού: Οι αποδέκτες των υπηρεσιών νερού

Συνήθως έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην ποιοτική και ποσοτική κατάσταση των υδάτων (οικιακή χρήση, γεωργία, τουρισμός, κτηνοτροφία, βιομηχανία)

το κόστος

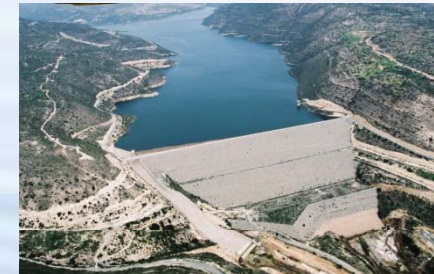

- **Χρηματοοικονομικό κόστος**

Το κόστος των υπηρεσιών νερού

(συλλογή, αποθήκευση, επεξεργασία, δίκτυα μεταφοράς)

- Η επένδυση
- η λειτουργία
- η συντήρηση
- το διοικητικό κόστος

- **Περιβαλλοντικό κόστος**

επιπτώσεις στο περιβάλλον και στα υδατικά οικοσυστήματα

- **Κόστος του φυσικού πόρου**

(το νερό που καταναλώνουμε εμείς, το στερούνται κάποιοι άλλοι – απόδοση της αξίας του φυσικού πόρου και η απώλεια του οφέλους από την έλλειψη του)

η τιμή (τα τέλη χρήσης)

Οι τιμές και οι συνδεδεμένοι μηχανισμοί ανάκτησης του κόστους πρέπει να καθρεφτίζουν την αξία του νερού

αλλά κυρίως πρέπει να είναι **αποδοτικές** στο στόχο τους

- να παρέχουν τα **κατάλληλα κίνητρα** στους χρήστες για να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τους υδατικούς πόρους (ίδια απόδοση με μειωμένη κατανάλωση και λιγότερη ρύπανση)
- οι διάφορες χρήσεις νερού (διακρινόμενες τουλάχιστον σε βιομηχανία, νοικοκυριά και γεωργία), θα πρέπει **να συμβάλλουν επαρκώς** στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών νερού με βάση την **οικονομική ανάλυση** της χρήσης νερού και την αρχή

«**ο ρυπαίνων πληρώνει**» και «**ο χρήστης πληρώνει**»⁹

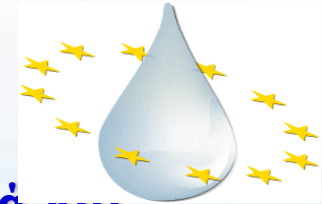

η σωστή τιμή

Η Οδηγία δεν απαιτεί πλήρη ανάκτηση του κόστους αλλά **κατάλληλη** συμβολή των διαφόρων χρήσεων στην ανάκτηση του κόστους.

Στα Κράτη-Μέλη παρέχεται η δυνατότητα:

- να λαμβάνουν υπόψη τα κοινωνικά, περιβαλλοντικά και οικονομικά αποτελέσματα της ανάκτησης του κόστους
- να συνεκτιμούν τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές, οικονομικές, γεωγραφικές και κλιματολογικές συνθήκες του τόπου
- να εφαρμόζουν επαρκώς **δικαιολογημένες** εξαιρέσεις για λιγότερο ευνοημένες περιοχές ή **συγκεκριμένες** δραστηριότητες

Προϋπόθεση να **ικανοποιούνται οι περιβαλλοντικοί στόχοι**

Οι τιμές πρέπει να είναι **Εφικτές και Δίκαιες**
το βασικό αυτό αγαθό να παρέχεται σε ανεκτή τιμή για όλους
αλλά κυρίως **αποτελεσματικές και πειστικές**
ώστε να αποτελούν **κίνητρο** για **συνετή και αποδοτική**
χρήση

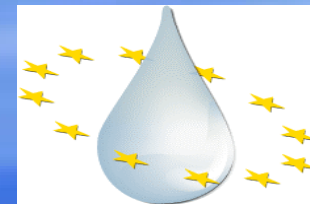
Εφαρμογή του Άρθρου 9 (πολιτικές τιμολόγησης)

- Χρονοδιάγραμμα εφαρμογής

Η νέα πολιτική θα πρέπει να εφαρμοστεί μέχρι το τέλος του 2010

- Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, η τιμολογιακή πολιτική θεωρείται το πιο σημαντικό μέτρο για εξοικονόμηση του νερού και μείωση της ρύπανσης του υδάτινου περιβάλλοντος
- Από τα σημαντικά μέτρα της Ανακοίνωσης της Επιτροπής για αντιμετώπιση της λειψυδρίας και ξηρασίας στην ΕΕ (Ιούλιος 2007)

Κύπρος – Σημερινή τιμολογιακή πολιτική

Άρδευση:

- Επιφανειακά νερά – ΚΥΕ, Α/Τ, Α/Σ
Μέτρηση νερού και τιμολόγηση ανά κυβικό μέτρο. Η τιμή αφορά μεγάλο ποσοστό του χρηματοοικονομικού κόστους. Εφαρμογή τέλους υπερκατανάλωσης
- Υπόγεια νερά – το χρηματοοικονομικό κόστος αφορά τον χρήστη (ανόρυξη γεώτρησης, υποδομή, δίκτυο κ.λπ.).

Υδρευση:

- Από ΚΥΕ, Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, Τοπικές Αρχές.
- Τιμολόγηση σύμφωνα με την καταμετρημένη ποσότητα, σε όλα τα σημεία παροχής.
- Εφαρμογή μηχανισμών όπως τα κλιμακωτά τέλη

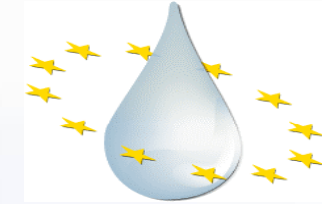

Κύπρος - Εφαρμογή του Άρθρου 9 (πολιτικές τιμολόγησης)

Σημερινό Έργο για εφαρμογή του Άρθρου 9

- Συλλογή και μηχανογράφηση των σχετικών πληροφοριών με στόχο την αξιοποίηση τους
- Εφαρμογή των κατάλληλων πολιτικών τιμολόγησης με βάση τις πρόνοιες της Οδηγίας και ιδιαίτερα:
 - Οικονομική ανάλυση της χρήσης του νερού
 - Υπολογισμός του κόστους του νερού
 - Μηχανισμοί ανάκτησης και μελέτη πιθανών εξαιρέσεων
 - Θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής

Έργο πολυδιάστατο, πολυσύνθετο ως προς την μελέτη
αλλά δύσκολο ως προς της εφαρμογή

Συμπερασματικά

- Η Οδηγία αποτελεί την έγνοια των πολιτών της ΕΕ για τη διαφύλαξη και εξασφάλιση της αειφορίας των υδατικών πόρων για τις επόμενες γενιές
- Η τιμολογιακή πολιτική είναι ένα από τα βασικά μέτρα που πρέπει να χρησιμοποιηθούν για το σκοπό αυτό και πρέπει να εφαρμόζεται με τρόπο που να είναι:
 - οικονομικά αποδοτική
 - κοινωνικά δίκαιη
 - Αποτελεσματική για βιώσιμη και αποτελεσματική χρήση του νερού

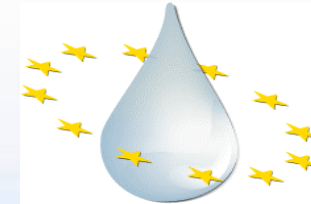

Το νερό είναι ανεκτίμητο

- ✓ η διαφύλαξη του κοστίζει
- ✓ το κόστος είναι υπόθεση όλων
- ✓ Πρέπει να το αντιμετωπίσουμε από κοινού

Σας ευχαριστώ!